

De com Elvis va convertir-se en Rei

Se'l recorda com un *sex symbol*, un vividor i una estrella del rock amb vestit blanc. Però com va començar realment fa seixanta anys la transformació d'Elvis en icona musical? Gràcies a la pura casualitat...
i a un deix de racisme.

Sam Phillips picava impacient amb els dits a la seva taula de mesclades. Ja era la segona tarda consecutiva que l'ambiciós productor musical sacrificava per a un cantant totalment desconegut. Per a un noi de 19 anys amb camisa negra i tupè engominat que cantava molt decentment (però no gaire més que això). Aquell dia a la tarda el guitarrista Scotty Moore i el baixista Bill Black també anaven fent glops de cola mig enfadats. De fet, estaven buscant un cantant amb talent per al seu grup The Starlite Wranglers, però fins aleshores el candidat els havia decebut. Fins aleshores.

El candidat no es va deixar dominar per la frustració col·lectiva, va fer una mica el ximple i va engrapar immediatament una guitarra que voltava per allà. Va cantar "That's All Right, Mama" i va improvisar la cançó del cantant negre de blues Arthur Crudup "that's all right for you...". Aleshores, Moore i Black també van agafar els instruments i van acompanyar el can-

tant; fins que el productor Phillips va treure el cap per la porta de la sala de control: "Mireu de trobar-hi un comentament i torneu-ho a tocar!". Així ho van fer, i Phillips ho va enregistrar. El mateix vespre d'aquell 5 de juliol de 1954 la cançó ja se sentia per la ràdio per primer cop: un minut i cinquantes segons que contenien la veu d'un adolescent el nom del qual aviat seria conegut arreu del món: Elvis Presley.

Va ser en aquesta escena –descrita així pel biògraf d'Elvis Peter Guralnick en *Last Train to Memphis*– en què Presley va passar de barbamec a icona pop. Certament, l'estrella del rock, que vint-i-tres anys més tard s'enfonsaria en la decadència i la fama i que moriria

massa aviat, no hauria estat possible de cap manera sense aquell *single*. L'inesperat producte d'aquella sessió de juliol a Memphis resultaria ser el *big bang* de la música rock. I el punt de partida d'una carrera meteòrica.

Uns companys de classe li van tallar les cordes de la guitarra.

La vida de l'excel·lent artista va començar d'una manera força tràgica: quan Elvis Aaron Presley va arribar al món el 8 de gener de 1935 a la petita ciutat de Tupelo, a l'estat de Mississippí, el seu germà bessó Jesse no va sobreviure al part. Tota la vida Elvis va visitar regularment la tomba del seu germà, creient que la seva força se li

havia transmès a ell. El seu talent musical, però, no és degut tant al seu germà com a una casualitat.

Elvis tenia 10 anys quan li va caure per primera vegada una guitarra a les mans. Va ser a causa d'un tornado: l'any 1945, pel seu aniversari, el petit Elvis volia una bicicleta. Gladys, la seva mare, va treballar de valent, des-

Elvis Presley és considerat un dels músics més influents de la història.

L'adoració dels fans pel Rei no tenia límits. I el seu nom i sobretot la seva imatge eren un reclam per a multituds.

prés d'un tornado, el dia abans de la festa perquè el nen pogués oblidar la seva bicicleta: per això, va haver de trobar un regal alternatiu.

Dos dies més tard, Elvis ja baixava al soterrani de l'escola durant les pauses amb la seva nova guitarra, anava amunt i avall rascant i cantant cançons de la ràdio: *folk*, *country*, *blues*..., els ingredients bàsics del *rock'n'roll*. Els seus companys, però, en comptes d'animar-lo, li van tallar les cordes. Segurament no ho haurien fet si haguessin sabut la carrera musical que posaven en perill. Tot i així, la conversió d'Elvis en icona musical va començar poc després: el 1948 els Presley es van traslladar a Memphis, a tan sols seixanta milles, però que era un altre món. Quan tenia temps lliure, el seu fill voltava pel barri d'immigrants i per carrers plens de bars, sentia parlar italià, rus, *jiddisch*..., i escoltava molta música. No gaire lluny d'on vi-

via amb els seus pares hi havia la casa on la seva vida canviaria radicalment: a Union Avenue, 706.

Un tal Samuel Cornelius Phillips hi havia instal·lat un estudi de gravació amb la seva ajudant Marion Kreisker dos anys després de l'arribada dels Presley. En el Memphis Recording Service, Phillips hi gravava discos amb les estrelles del món del *rhythm and blues*. El negoci anava tirant, però Phillips tenia un problema que va verbalitzar en la que és potser la frase més polèmica de la història del *rock*: "Si pogués trobar un blanc que tingués el so i la marxa d'un negre, podria guanyar un milió de dòlars". Però només trobava negres. Fins al juny de 1953.

3,98 dòlars per la primera gravació (més impostos). Aquell estiu, el fill únic dels Presley, ros i amb la cara plena de grans –tenia 18 anys–, va assabentar-se de l'existència del

segell acabat de fundar per Phillips, Sun Records. Una tarda de diumenge el camioner Elvis Presley va presentar-se a l'estudi amb una guitarra sota el braç. Volia gravar un parell de cançons pagant-s'ho de la seva butxaca, això és el que va dir a Keisker i ja va poder posar-s'hi de seguida: per 3,98 dòlars més impostos ella li va deixar tocar l'èxit del pop "My Happiness" i la cançó sentimental "That's When Your Heartaches Begin". A continuació, el jove cantant es va emportar les gravacions a casa. Certament, ni tocava bé la guitarra ni sabia llegir partitures, però Keisker va fer el següent comentari: "Un bon cantant de balades".

El gener de 1954 Elvis ja tornava a ser davant del micròfon, aquesta vegada el director de l'estudi Sam Phillips era a la taula de mesclades. La sessió, de tota manera, devia ser tan insignificant que fins avui les grava-

cions continuen estant desaparegudes. El músic aficionat Presley, però, que ja portava les seves característiques patilles, va tenir una altra oportunitat: el 26 de juny Keisker li va trucar i li va preguntar si tenia temps. Elvis va passar-se tota la tarda provant el tema "Without You", i va tornar a fracassar. Malgrat tot, Phillips va passar el telèfon d'Elvis al guitarrista Scotty Moore, que buscava un cantant per a la seva banda.

La gran oportunitat. El 4 i el 5 de juliol el grup va assajar amb Elvis, i altra vegada les gravacions no eren espectaculars. Però el segon dia Elvis va agafar la guitarra i es va aplanar espontàniament el camí que el convertiria en una de les icones musicals del segle. "Quan vaig sentir l'Elvis per primer cop, vaig saber que amb el talent que tenia podria arribar molt i molt lluny", va dir Phillips dècades més tard en una entrevista. I així va ser: després que ell enviés la gravació d'Elvis de "That's All Right, Mama" al discjòquei Dewey Phillips i que aquest la posés en el seu programa de ràdio "Red Hot and Blue", l'emissora va quedar desbordada per les trucades: nombrosos adolescents volien saber qui cantava aquella cançó.

Una "personalitat sextraordinària". L'ascens d'Elvis ja no es podia parar. Només dos anys més tard, després que Phillips vengués el contracte amb el jove talent per 35.000 dòlars a la discogràfica RCA, el *rock'n'roll* havia esdevingut un gènere de culte juvenil i un negoci milionari; i Presley amb "Heartbreak Hotel" s'havia convertit en l'ídol d'una generació. Ara era el "Rei del rock'n'roll"; segons *Der Spiegel*, tenia "una personalitat sextraordinària".

Probablement, en la seva eclosió Elvis es va beneficiar d'una nova tècnica: Phillips feia passar les gravacions amb un petit desfasament de temps per dos magnetòfons i així aconseguia un lleu eco, l'anomenat *slapback*: la veu d'Elvis sonava ben bé com si vibrés d'emoció. En els anys següents el cantant va continuar utilitzant aquest efecte, menjant-se per exemple moltes síl·labes de "Blue Moon of Kentucky" tant com podia, en lloc de cantar-les

Cada disc que enregistrava Elvis era un èxit de vendes assegurat. Ací, en un estudi de gravació. Baix, en primer pla, amb el seu descobridor, Sam Phillips,

de manera normal. L'artista i el productor van imitar aquest eco sempre més, i va esdevenir un símbol del jove gènere del *rock'n'roll*.

Aleshores, la carrera d'Elvis ja no es podia frenar i als anys 60, després del servei militar, la va reprendre. Amb les seves aparicions amb roba ajustada en pel·lícules i programes televisius es va convertir en ídol i va aconseguir rècords de vendes. Quan molts anys més tard, aquell 16 d'agost de 1977, a 42 anys, es va desmaiar al lavabo i finalment, després d'anys de voracitat, addicció a les pastilles i depressions, va morir, va acabar una era musical única. Encara no se sabia, tanmateix, que havia començat

espontàniament un dilluns a la tarda a Memphis: les "Complete Sun Sessions" amb les primeres gravacions d'Elvis no van sortir a la llum fins després de la seva mort.

Peter Maxwell
© *Der Spiegel*

Traducció d' Arnau Figueras

Patrocinat per

